

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-451-1-14>

**DIASPORA LOBBYING FOR INTERNATIONAL ASSISTANCE
TO UKRAINE (2014–2024)**

**ЛОБІЮВАННЯ ДІАСПОРОЮ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ
УКРАЇНИ (2014–2024 РР.)**

Dramaretskyi B. B.

*PhD in history, Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of History of World Ukrainians
Taras Shevchenko National University
Kyiv, Ukraine*

Драмарецький Б. Б.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри історії світового
українства
Київський національний університет
ім. Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

З проголошенням Україною своєї незалежності діаспора не лише підтримала розбудову державотворчих процесів, але й активно лобіювала українські інтереси у країнах свого проживання, добиваючись того, щоб Україна скинула з себе «ярмо своєї колоніальної спадщини» [2].

Розуміючи ймовірність російської агресії внаслідок Революції Гідності, діаспора нагадала американському політикуму 8 січня 2014 р. про Тресторонню заяву президентів України, США та росії, підписану у січні 1994 р., «яка вимагає, принаймні, участі Вашингтона, коли безпека України знаходиться під загрозою в обмін на зобов'язання України відмовитися від ядерної зброї ...» [1]. І коли росія анексувала Крим – реакція була моментальною. Уже 2 березня 2014 року в 27 містах США були проведені протестні акції проти введення військ на півострів [4].

Подальша агресія на територію Донбасу спричинила не лише масовий волонтерський рух у діаспорному середовищі, а й лобіювання безпекових інтересів України шляхом створення груп підтримки у США та Канаді. Наприклад, до групи Сенату США у 2015 р. увійшло 15 сенаторів, які лобіювали питання посилення військових зв'язків між Україною та США. Подібна група була створена й в Канаді – Парламентська група дружби між Канадою та Україною, яку очолив член парламенту українського походження Іван Бейкер, а завдяки зусиллям Конгресу Українців Канади, Україна у 2017 р. була

включена до Списку держав, до яких дозволено експорт автоматичної вогнепальної зброї [3, с. 27].

Повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 р. ще більше згуртувало діаспору, яка відразу розпочала масштабні політичні та громадські акції: пікетування російських посольств, поширення правди про військову інтервенцію та масові вбивства мирних мешканців на окупованих територіях. Активно протидіяла діаспора й російській дезінформації, зумівши **отримати перемогу над російською пропагандою** в країнах, які є членами НАТО і ЄС (за виключенням Угорщини) [7].

Світове українство постійно пікетує центри європейських столиць, виходить під консульства та посольства з вимогою надати Україні військову допомогу, розпочати миротворчу операцію та відкрити кримінальне провадження над військовим злочинцем Путіним під гаслом **Punish Putin!** (Покарати Путіна!), проводячи роботу з підготовки доказів для майбутнього міжнародного суду над російськими воєнними злочинцями. Наприклад, 24 березня 2022 р., напередодні надзвичайного саміту лідерів НАТО у Брюсселі, Світовий Конгрес Українців закликав лідерів держав Альянсу негайно надати Україні більше оборонного озброєння [9]. Організувала діаспора й масштабні акції на першу та другу річницю повномасштабного нападу на усіх континентах, включаючи Антарктиду, висвітлюючи ці події у місцевих ЗМІ та розповідаючи правду про війну [8]. І хоча підтримка світової спільноти не завжди відображала позицію її громадян, як, наприклад, у Грузії, коли попри багатотисячні демонстрації уряд відмовився допомагати Україні, однак вплив світового українства важко переоцінити. Зокрема, часопис Forbes наприкінці травня 2022 р. Проаналізував дії країн-партнерів України від 24 лютого за такими критеріями: голосування на Генасамблеї ООН за виведення російських військ, впровадження санкцій проти росії та закриття для неї повітряного простору, визнання Геноциду Росії/СРСР проти України, висилка російських дипломатів, включення росії до переліку ворожих країн, участь у конференції на підтримку України на базі Рамштайн та обсяг допомоги Україні за оцінкою Kiel Institute у грошовому вираженні та як частку від ВВП, а також візити вищих посадовців до України. На основі цих критеріїв журналістами Forbes був складений рейтинг найбільш дружніх для України держав. За максимальною шкалою у 100 балів було визначено 40 країн, що отримали понад 40 балів і які можна вважати дружніми. Рейтинг очолила Польща (97 балів), надавши допомоги на понад 3 млрд.дол., в тому числі

200 танків Т-72; друге місце посіли США (96 балів), внаслідок підписаного у березні 2022 р. президентом США Джо Байденом закону про пакет допомоги на 13,6 млрд.дол. та схваленого 28 квітня Конгресом ленд-лізу для України загальним обсягом у 40 млрд.дол. Важливим стало й те, що на американській військовій базі у Рамштайні була проведена зустріч, яка фактично сформувала нову коаліцію на підтримку України. Третє та четверте місця займають Естонія (95 балів), що вважається світовим лідером по питомій допомозі Україні, та Латвія (94 балів), яка віддала на озброєння України третину свого оборонного бюджету. Наступною за рейтингом йде Велика Британія (88 балів), оскільки залишила за собою право самостійно, не консультуючись з іншими країнами НАТО, завдати удар у відповідь у разі застосування зброї масового ураження. А експрем'єр Борис Джонсон вважається автором ідеї створити новий політичний, економічний та військовий союз, який міг би стати альтернативою ЄС. Канада, завдяки потужній діаспорі, першою спрямувала у створений МВФ Фонд підтримки не лише 1 млрд канадських дол. (790 млн.дол. США), а й передала для України 20.000 снарядів для гаубиць, посівши бмісце (88 балів). Варто також відмітити, що посаду віцепрем'єрки та міністерки фінансів обіймає Христя Фріланд [5], українка за походженням, яка народилася у таборі для біженців після Другої світової війни в Німеччині.

Загалом, міжнародна антивоєнна коаліція налічує принаймні 86 держав та 15 міжнародних організацій. 19 країн дають Україні зброю, 10 країн надають макрофінансову допомогу, 22 країни надають гуманітарну допомогу [6]. Наголосимо, що лише з 24 лютого 2022 року до 1 грудня 2023-го Україна отримала військової допомоги на суму понад 100 млрд дол. Основними донорами стали США (49 млрд дол.) і ЄС (48 млрд дол.). У 2024 р. очікується, що обсяг військової допомоги перевищить 50 млрд дол. [10].

Таким чином, від самого початку російського вторгнення, діаспора активно включилася допомагати Україні в усіх можливих сферах, в тому числі підтримуючи біженців та сили оборони. Водночас, лобювання українських інтересів у країнах свого проживання, проведення масштабних політичних та громадських акцій для акцентування уваги на російській агресії проти України сприяло формуванню громадської думки у демократичних країнах, що, певною мірою, вплинуло на рішення їхніх урядів надавати не лише гуманітарну, економічну та політичну підтримку Україні, а й збільшити надходження зброї для українських сил оборони.

Література:

1. Діаспора закликає США підтримати резолюції, що передбачають санкції для українських можновладців. *Український тиждень* : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/diaspora-zaklykaie-ssha-pidtrymaty-rezoliutsii-shcho-peredbachaiut-sanktsii-dlia-ukrainskykh-mozhnovladtsiv/> (дата звернення: 2014. 8 січня).

2. Заява Конгресу Українців Канади про сучасний стан в Україні. *Конгрес Українців Канади. Централь. Suite, Winnipeg*: веб-сайт. URL: https://www.ucc.ca/wp-content/uploads/2010/10/UCC_Statement_on_current_Ukraine-ukr.pdf (дата звернення: 2006 24 серпня).

3. Кондакова Т. Дослідження видів впливу української діаспори, оцінка конкретних прикладів та їх характеристика в аспекті сучасних потреб України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки»*. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія». 2020. Вип. 31. С. 24–32.

4. Кучер А. Вплив діаспори на Революцію Гідності та російську агресію. *Голос України. Газета Верховної Ради України* : веб-сайт. URL: <http://www.golos.com.ua/article/368608> (дата звернення: 2023. 23 лютого).

5. Ланда В., Гненний К. Рейтинг друзів України. 20 країн, які найбільше допомогли Україні з моменту російського вторгнення. *Forbes*: веб-сайт. URL: <https://forbes.ua/inside/rejting-druziv-ukraini-20-krain-yaki-naubilshe-dopomogli-ukraini-z-momentu-rosiyskogo-vtorgnennya-rejting-forbes-31052022-6292> (дата звернення: 2022. 31 травня).

6. Новинаря: веб-сайт. URL: <https://novynarnia.com/2022/03/04/yak-diaspora-i-svit-pidtrymuuyut-ukrayinu-u-vyzvolnij-vijni-protu-rosiyi/> (дата звернення: 2022.04.03.)

7. Орел І. Діаспора надала Україні допомоги на \$500 млн. *Forbes*: веб-сайт. URL: <https://forbes.ua/war-in-ukraine/v-deyakikh-rechakh-ukraina-e-bilsh-zakhidnoyu-nizh-sam-zakhid-golova-svitovogo-kongresu-ukraintsiv-pavlo-grod-pro-povernennya-bizhentsiv-piv-milyarda-dolariv-vid-diaspori-ta-borotbu-z-rosiyskoi-propag-12092023-15944> (дата звернення: 2023. 13 вересня).

8. Президент СКУ в інтерв'ю Forbes: ми створюємо сильний український світ. *Світовий Конгрес Українців*: веб-сайт. URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/ua/prezydent-sku-v-interviu-forbes-my-stvoriyemo-sylnyi-ukrayinskyi-svit/> (дата звернення: 2023. September 14).

9. Укрінформ: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3437103-u-diaspori-rozprovili-ak-nablizaut-peremogu-ukraini-u-vijni-z-rosieiu.html> (дата звернення: 2024. 17 березня)

10. Щербина А. Україна розраховує отримати \$41 млрд міжнародної допомоги у 2024 році. Чи «потягнуть» основні країни-донори? *Forbes*: веб-сайт. URL: <https://forbes.ua/war-in-ukraine/khkhkhkh-03012024-18294> (дата звернення: 2024. 4 січня).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-451-1-15>

THE ROLE OF INTERNATIONAL AID IN HUMANITARIAN DEMINING OF THE DE-OCCUPIED TERRITORIES OF UKRAINE

РОЛЬ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ У ГУМАНІТАРНОМУ РОЗМІНУВАННІ ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Nikitiuk O. V.

*Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor,
Leading Researcher,
National Defense University of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Нікітюк О. В.

*кандидат історичних наук, доцент,
провідний науковий співробітник
Національний університет оборони
України
м. Київ, Україна*

Nikitiuk P. O.

*Company Commander,
Military Unit A0451
Dubno, Ukraine*

Нікітюк Р. О.

*командир роти,
Військова частина A0451
м. Дубно, Україна*

Вторгнення на територію України військ російської федерації (рф) та масове застосування ними різноманітних систем озброєння і мінування призвело до масштабного забруднення територій, населених пунктів та об'єктів інфраструктури вибухонебезпечними предметами. В державі виникла нагайна проблема проведення гуманітарного розмінування. Це дуже важлива робота, від неї залежить життя мирного населення, адже багато територій заміновано і щотижня гинуть та зазнають поранень люди через нерозірвані міни і снаряди.

Серед проблемних питань, які потребували вирішення щодо розмінування від вибухонебезпечних предметів звільнених від